



BUDGETANBEFALING FOR MÆLKEPRISEN I 2017 (REV. DEN 26/10)

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Dette notat giver et forslag til hvilken mælkepris, der kan lægges budget efter i 2017. Sidst i notatet er vist forventningen til 2016.

Notatet er revideret den 26. oktober 2016

Budgetanbefaling vedrørende mælkepris for 2017 er ændret pr. 26. oktober

Ny anbefaling pr. 26. oktober

Konventionel mælk:

- 2,65 kr. pr. kg standard mælk (oprindelig anbefaling september 2016: 2,51 kr. pr. kg standard mælk)

Økologisk mælk:

- 3,66 kr. pr. kg standard mælk (oprindelig anbefaling september 2016: 3,39 kr. pr. kg standard mælk)
- Økologitillægget er justeret op fra 87,7 øre pr. kg til 101,5 øre pr. kg.

Årsag til ændringerne i budgetanbefalingen

- Markedet vender hurtigere end forudsat. Med de seneste prisstigninger fra Arla, ligger niveauet nu over det forudsatte niveau ved årets udgang. Markedet forventes fortsat at være på vej op, og derfor justeres niveauet for 2017 ind efter dette.
- Der kommer mere økologisk mælk på markedet i 2017. Endnu har udsigten til

dette dog ikke påvirket økologitillægget nævneværdigt. Vi anbefaler fortsat, at man ved budgetlægning indregner et gradvist fald i økologitillægget som følge af det stigende udbud af økologisk mælk. Det forventede fald er imidlertid udskudt lidt, og det bevirker et højere økologitillæg i 2017 end forudsat i september.

Markedsudviklingen er usikker, derfor skal der indregnes følsomheder ved budgetlægningen

- Det skal understreges, at markedsudviklingen er behæftet med betydelig usikker. Derfor skal der indregnes følsomheder i forbindelse med budgetlægningen. Et nedre niveau vil være omkring 2,35 kr. pr. kg svarende til niveauet i 2015, et øvre niveau vil være 2,75-2,80 (måske endda lidt højere)

Andet

- Der gives ikke kvalitetstillæg i forhold til sporer. De øvrige tillæg er justeret efter dette.

Budgetter

- Vi følger markedet, men af hensyn til det eksisterende budgetarbejde vil vi være tilbageholdende med at ændre i anbefalingen inden nytår. Dette vil kun ske, hvis der er store ændringer, som nu.

Dette notat indeholder følgende:

- **Anbefaling til mælkepris ved budgetlægning 2017**
- **Mælkeprisen på længere sigt**
- **Forventninger til mælkeprisen i 2016**
- **Baggrund: Udviklingen i mælke markedet frem til nu og forventninger til den kommende tid**

ANBEFALING TIL MÆLKEPRIS VED BUDGETLÆGNING 2017

Lad det være sagt direkte: Det er umuligt at forudse udviklingen i mælkeprisen 12-15 måneder frem i tiden! Det gør det mindre meningsfyldt at udarbejde årsbudgetter. Som minimum skal budgetterne gennemregnes med et prisspænd. Med andre ord – hvad er kreditbehovet ved et nedre henholdsvis øvre niveau af mælkeprisen.

SEGES Kvægs opdaterede budgetanbefaling er vist i tabel 1.

Tabel 1. Budgetanbefaling for 2017.

Konventionel mælkeproduktion	2016	2017				Hele året
	Hele året	Q1	Q2	Q3	Q4	
Fedtværdi, kr. pr. kg	21,5	25,28	26,27	27,30	27,30	26,54
Proteinværdi, kr. pr. kg	34,4	40,45	42,05	43,68	43,68	42,47
Kilo-afh. omkostninger, øre pr. kg	-10,0	-10,00	-10,00	-10,00	-10,00	-10,00

Råvareværdi, øre pr. kg	197	234	243	253	253	246
Kvalitetstillæg	6,3	7,5	7,8	8,1	8,1	7,9
Heraf	0,0					
- Kvalitetstillæg - celletal	3,0	4,7	4,9	5,1	5,1	4,9
- Kvalitetstillæg - kimtal	1,8	2,8	2,9	3,0	3,0	3,0
- Kvalitetstillæg - spore	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Øko-tillæg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktuel pris	204	241	251	261	261	254
- Logistik	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Tillæg for uafhængig afhentning	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
- Basisomkostninger	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Forventet efterbetaling og konsolidering på ejerbeviser, øre pr. kg	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8
Samlet mælkepris, øre pr. kg	215	252	262	273	273	265

Det anbefales at anvende en budgetpris på 2,65 kr. pr. kg standardmælk ved budgetlægning for 2017 for den gennemsnitlige konventionelle producent. Det er væsentlig over niveauet i både 2015 og 2016.

Der skal understreges, at budgetanbefalingen er behæftet med stor usikkerhed. Derfor anbefales det at regne med et udsving i prisen fra ca. 2,35 kr. pr. kg (niveauet i 2015) til 2,75-2,80 kr. pr. kg (måske lidt højere). Med den viden, vi har på nuværende tidspunkt, er trenden opadgående.

Tabel 2 viser budgetanbefalingen for økologisk mælk.

Tabel 2. Budgetanbefaling for 2017.

Økologisk produktion	2016		2017				Hele året
	Hele året	Q1	Q2	Q3	Q4		
Fedtværdi, kr. pr. kg	21,5	25,28	26,27	27,30	27,30	26,54	
Proteinværdi, kr. pr. kg	34,4	40,45	42,05	43,68	43,68	42,47	
Kilo-afh. omkostninger, øre pr. kg	-10,0	-10,00	-10,00	-10,00	-10,00	-10,00	
Råvareværdi, øre pr. kg	197	234	243	253	253	246	
Kvalitetstillæg	6,3	7,5	7,8	8,1	8,1	7,9	
Heraf	0,0						
- Kvalitetstillæg - celletal	3,0	4,7	4,9	5,1	5,1	4,9	
- Kvalitetstillæg - kimtal	1,8	2,8	2,9	3,0	3,0	3,0	
- Kvalitetstillæg - spore	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
- Øko-tillæg	124,6	117,7	107,7	97,7	82,8	101,5	
Aktuel pris	328	359	359	359	344	355	
- Logistik	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
- Tillæg for uafhængig afhentning	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
- Basisomkostninger	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	
Forventet efterbetaling og konsolidering på ejerbeviser, øre pr. kg	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	
Samlet mælkepris, øre pr. kg	340	370	370	370	355	366	

I budgetanbefalingen fra september anbefalede vi et økologitillæg på 87,7 øre pr. kg mælk i forventning om en gradvis nedjustering af økologitillægget, som følge af udsigten til et større udbud af økologisk mælk i 2017. Endnu har udsigten til mere økologisk dog ikke påvirket økologi tillægget nævneværdigt. Vi anbefaler, dog at man ved budgetlægning indregner et gradvist fald i økologitillægget som følge af det stigende udbud af økologisk mælk.

Aktuelt er procenttillægget 60,7 % af råvareværdien.

OPSAMLING PÅ BUDGETANBEFALING FOR 2017

Anbefalingerne for den konventionelle og økologisk pris er baseret på en gennemsnitsbedrift, der er Arla leverandører. Det anbefales, at der i hvert individuelt tilfælde tages hensyn til de, på bedriften, gældende forhold, idet der kan forekomme stor variation i størrelsen af tillæggene fra bedrift til bedrift. Du kan klikke på

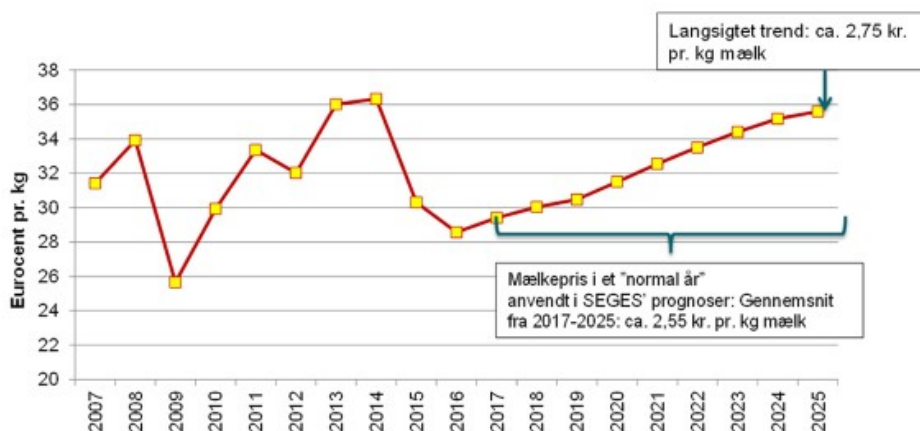
[Prisberegner til Arlas mælkepris](#) på Arlas hjemmeside og åbne regnearket, hvori du kan tilpasse

forudsætningerne efter dit eget behov (vi anbefaler, at du gemmer filen på din pc og herefter åbner den).

MÆLKEPRISEN PÅ LÆNGERE SIGT

I forbindelse med budgetlægning efterspørges ofte prisen for det efterfølgende år. Det vil sige 2018. Det korte svar er her: Det kan ingen med rimelighed svare på. **Derfor giver det ikke meget mening at udtale sig om en mælkepris for 2018. Den offentliggjorte pris i DMS og Farmtal Online er først og fremmest et gæt.**

Det er imidlertid muligt at sige lidt mere om udviklingen på lidt længere sigt på baggrund af OECD-FAO's årlige rapport om udviklingen på landbrugsprodukter de kommende 10 år. Figur 3 viser OECD-FAO's for udviklingen i den gennemsnitlige mælkepris i EU.



Figur 3. OECD-FAO's forventning til udviklingen i mælkeprisen i EU.

OECD-FAO's fremskrivning omhandler den gennemsnitlige mælkepris i EU. Den danske mælkepris ligger normalt over denne. Hvor meget varierer fra år til år, men historisk set har forskellen været godt 10 øre pr. kg mælk.

Figur 3 viser, at der forventes en opadgående trend i mælkeprisen de kommende 10 år, og at prisen bevæger sig mod et niveau på 2,65 kr. pr. kg i EU. Antages det, at den danske mælkepris også fremover vil være ca. 10 øre højere end i EU som gennemsnit, svarer det til et niveau på omkring 2,75 kr. pr. kg. OECD-FAO fremskriver kun 10 år frem, men befolkningstilvækst og stigende velstand i verden taler for, at den opadgående trend vil fortsætte efter 2025.

Prisen i et "normalt" år anvendt i SEGES prognoser for landbrugsbedrifternes indtjening

SEGES udarbejder prognose for bedrifternes indtjening med afsæt i et "normalt" prisniveau på landbrugsprodukter herunder også mælk. Som normalt prisniveau er valgt gennemsnittet af OECD-FAO's forventede priser fra 2017-2025 (ikke kun for

mælk men også for andre landbrugsprodukter).

For mælk er prisen beregnet til 2,55 kr. OECD-FAO forventer en opadgående trend i mælkeprisen de kommende år. Det betyder, at det "normale" prisniveau også vil stige de kommende år. **Det normale prisniveau er således ikke statisk. Det vil med stor sandsynlighed stige over tid.**

Hvilken pris der skal anvendes, som udtryk for den langsigtede mælkepris, afhænger af den tidshorisont, man ser på. Her kan man med fordel bruge kurven vist i figur 3 og lægge ca. 10 øre til for at få prisen på dansk niveau.

Priserne i figur 3 er i løbende euro. Hvis man vil korrigere for inflation, skal man samtidig huske at korrigerer for produktivitetsstigning. Historisk er fald i reale priser på landbrugsprodukter blevet opvejet af produktivitetsfremgang. Det vil formentlig også være tilfældet fremover. **For en mere uddybende gennemgang af udviklingen i mejerimarkedet – se også [her](#)**

FORVENTNINGER TIL MÆLKEPRISEN I 2016

Tabel 3 og 4 viser forventninger til mælkeprisen i 2016.

Tabel 3. Forventning til mælkeprisen i 2016.

Konventionel produktion	2015	2016				Hele året
	Hele året	Q1	Q2	Q3	Q4	
Fedtværdi, kr. pr. kg	24,00	22,33	20,53	19,93	23,28	21,52
Proteinværdi, kr. pr. kg	36,01	35,72	32,84	31,89	37,28	34,43
Kilo-afh. omkostninger, øre pr. kg	-10,00	-10,00	-10,00	-10,00	-10,00	-10,00
Råvareværdi, øre pr. kg	213	205,2	187,9	182,1	214,5	197,4
Kvalitetstillæg	6,8	6,6	6,0	5,8	6,9	6,3
Heraf	0,00					
- Kvalitetstillæg - celletal	3,2	3,1	2,8	2,7	3,2	3,0
- Kvalitetstillæg - kintal	1,9	1,8	1,7	1,6	1,9	1,8
- Kvalitetstillæg - spore	1,7	1,6	1,5	1,5	1,7	1,6
- Øko-tillæg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aktuel pris	220	212	194	188	221	204
- Logistik	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Tillæg for uafhængig afhentning	2,2	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
- Basisomkostninger	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Forventet efterbetaling og konsolidering på ejerbeviser, øre pr. kg	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8
Samlet mælkepris, øre pr. kg	232	223	205	199	233	215

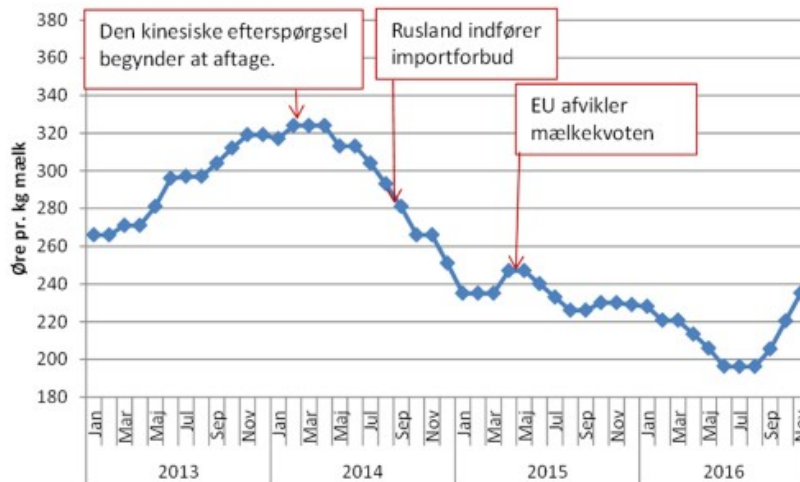
Tabel 4. Forventning til mælkeprisen i 2016.

Økologisk produktion	2015	2016				Hele året
	Hele året	Q1	Q2	Q3	Q4	
Fedtværdi, kr. pr. kg	24,0	22,33	20,53	19,93	23,28	21,52
Proteinværdi, kr. pr. kg	36,0	35,72	32,84	31,89	37,28	34,43
Kilo-afh. omkostninger, øre pr. kg	-10,0	-10,00	-10,00	-10,00	-10,00	-10,00
Råvareværdi, øre pr. kg	213	205	188	182	215	197
Kvalitetstillæg	6,8	6,6	6,0	5,8	6,9	6,3
Heraf						
- Kvalitetstillæg - celletal	3,2	3,1	2,8	2,7	3,2	3,0
- Kvalitetstillæg - kintal	1,9	1,8	1,7	1,6	1,9	1,8
- Kvalitetstillæg - spore	1,7	1,6	1,5	1,5	1,7	1,6
- Øko-tillæg	87,3	122,1	129,5	126,4	120,2	124,6
Aktuel pris	307	334	323	314	342	328
- Logistik	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Tillæg for uafhængig afhentning	2,2	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
- Basisomkostninger	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Forventet efterbetaling og konsolidering på ejerbeviser, øre pr. kg	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8	10,8
Samlet mælkepris, øre pr. kg	320	345	335	326	353	340

BAGGRUND: UDVIKLINGEN I MÆLKEMARKEDET FREM TIL NU OG FORVENTNINGER TIL DEN KOMMENDE TID

Voldsomt fald i mælkeprisen, men nu vender det

Mælkemarkedet har været på en voldsom rutsjetur siden foråret 2014, men på det seneste er der tegn på at det vender. Figur 1 viser udviklingen i den danske mælkepris.



Figur 1. Udviklingen i mælkeprisen siden 2013.

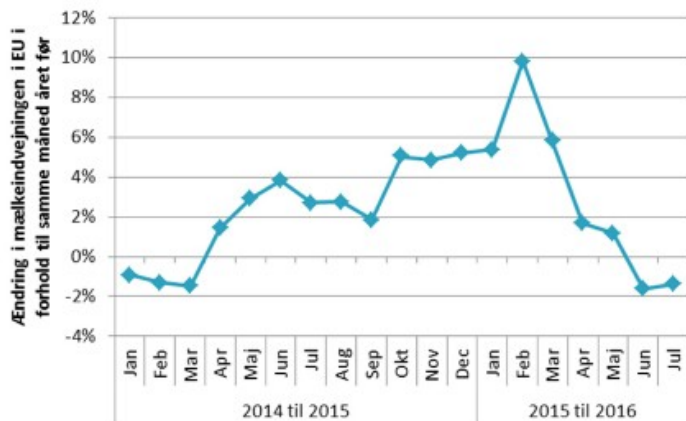
Figur 1 viser, at mælkeprisen er faldet fra over 3 kr. til under 2 kr. i den viste periode. Årsagerne er velkendte og tidsmæssigt angivet i figuren. Efterspørgslen faldt som følge af stærkt aftagende kinesisk efterspørgsel og som følge af det russiske importforbud. Producenterne i EU havde forberedt sig på, at mælkeknoten ville blive ophævet 1. april 2015, og mange havde taget beslutninger, som ikke umiddelbart var reversible. Konsekvensen har været en stigning i EU's mælkeproduktion til trods for en aftagende efterspørgsel og faldende priser.

Kort sagt – det ekstremt lave prisniveau er usædvanligt og forårsaget af faldende efterspørgsel kombineret med en samtidig stigning i produktionen.

Årsagen er faldende udbud, både i EU og andre steder i verden.

MÆLKEPRODUKTIONEN AFTAGER

Det er ikke kun i Danmark, at mælkeprisen er lav og at producenterens økonomi er presset. Det gælder hele EU og også lande uden for EU, deriblandt New Zealand, som er verdens største aktør på verdensmarkedet. Figur 2 viser udviklingen i EU's mælkeproduktion frem til og med juni.



Figur 2. Udviklingen i EU's mælkeproduktion sammenlignet med samme måned året før.

På EU niveau er der kun oplysninger frem til og med juli måned. Figur 1 viser, at EU's mælkeproduktion i april lå 1,7 % over produktionen i april 2015. I maj var det faldet til 0,9 %. I juni lå produktionen under niveauet for et år siden og det var fortsat tilfældet i juli. I Danmark lå produktionen stadig svagt over niveauet for et år siden, men tal for juli viser, at produktionen faldt til under niveauet for et år siden. Dette er fortsat i august og september.

De to lande, som har øget produktionen allermost efter kvoternes afvikling – Holland og Irland, producerede i juni stadig mere mælk end for et år siden, men væksten er aftagende i begge lande.

Mælkepakke kan reducere produktionen yderligere

Alt tyder derfor på, at EU's mælkeproduktion er aftagende, og det er meget sandsynligt, at EU's mælkeproduktion i andet halvår 2016 vil ligge under 2015-niveauet. Dette var udsigterne før EU's hjælpepakke. Pakken indebærer, at der afsættes 150 mio. euro til producenter, som frivilligt vælger at reducere produktionen i en tre måneders periode sammenlignet med de samme tre måneder for et år siden. Ordningen kørte første gang fra 1. oktober til 31. december 2016, hvor referenceperioden var samme periode i 2015. Stort set alle pengene blev brugt i første runde svarende til en reduktion på omkring 1 mia. kg mælk. En del af reduktionen ville formentlig være sket under alle omstændigheder uagtet af ophørsordningen.

Holland indfører ny fosforregulering fra 2017

Holland er – sammen med Irland de lande, der har øget mælkeproduktionen allermost efter mælkekquoternes afvikling. 1. januar træder en ny fosforregulering imidlertid i kraft i Holland. Reguleringen er baseret på den udledning, bedrifterne havde juni 2015. Derfor ventes den nye regulering at føre til en reduktion i bestanden af malkekøer i Holland. Hvor stor den bliver, afhænger af i hvilket omfang landmændene formår at tilpasse sig den nye regulering, men der har været talt om en nedgang på 4-8 %. Umiddelbart kan man forestille sig, at effekten kan være størst på kort sigt, mens effekten på sigt bliver mindre i takt med, at landmændene tilpasser sig.

Derudover har det store hollandske mejeriselskab Campina Friesland lanceret et støttebeløb på 10 eurocent pr. kg mælk til producenter, som reducerer mælkeproduktionen i perioden fra 1.

oktober 2016 til 31. marts 2015.

New Zealands mælkepris for 2016/17 lige omkring break even

I New Zealand skal mejeriselskaberne give en indikation for mælkeprisen forud for den kommende sæson. Fonterra har indikeret en pris på 4,75 NZD pr. kg MS, hvilket er lavere end producenternes break even pris. På baggrund af dette vil man ikke umiddelbart forvente en markant stigning i den newzealandske mælkeproduktion. Samtidig forudses, at mælkeproduktionen i 2016/17 vil være 3 % lavere end i 2015/16.

New Zealand har været ramt af et meget vådt forår, hvilke er gået ud over produktionen i nogle områder.

Efterspørgslen fortsat svag

Efterspørgslen er fortsat svag som følge af lav oliepris, handelsbarriere og manglende købekraft på nye vækstmarkeder. Det russiske importforbud ventes ikke at blive ophævet lige med det samme, og skulle det ske, er den russiske økonomi presset. Derfor skal man ikke forvente, at importen ved ophævelse af forbuddet vil vende tilbage til niveauet, før dette blev indført.

Kinas efterspørgsel har i 2015 og 2016 været præget af for store opkøb i slutningen af 2013 og starten af 2014. Det er urealistisk, at den vender tilbage til de meget høje niveauer, vi så i dele af 2013 og 2014. Omvendt er importprodukterne prismæssigt konkurrencedygtige med kinesernes egen produktion. Denne er dog i nogen grad beskyttet via handelspolitiske værktøjer. På det seneste er importen af smør øget ganske meget, så Kina nu er en større importør af smør end Rusland.

I EU må forventes en mindre stigning i efterspørgslen, især forbruget af ost ligger i 2016 væsentligt over niveauet i 2015. Samtidig har EU øget sin eksport af ost. USA har lagt forskrækkelsen overfor mælkefedt lidt på hylden, og det er en af årsagerne til, at EU ovenpå det russiske importforbud har kunnet sælge flere mejeriprodukter til amerikanerne.

Samlet set må efterspørgslen dog forventes at være moderat.

Lagre kan dæmpe prisopsving

Der er grundlag for at tro på en stigning i mælkeprisen, men stigningen kan blive dæmpet af eksistensen af lagre. EU har som bekendt i høj grad benyttet interventionsystemet og ekstraordinær støtte til privat oplagring til at stabilisere markedet. Det betyder, at der ligger meget store mængder skummetmælkspulver på interventionslager i EU. Således lå der 350.000 tons SMP på interventionslager og 65.000 tons SMP på private lagre ultimo august 2016. Derudover ligger der mere smør på private lagre sammenlignet med får et år siden. Endelig lå der godt 50.000 tons ost på private lagre ultimo august 2016.

Eksistensen af lagre dæmper alt andet lige et opsving i priserne. Kommissionen har dog tidligere vist sig at være meget disciplinerede i deres håndtering af interventionslagre. Det giver begrundet forventning om, at det vil de også være denne gang. Man skal således ikke forvente, at EU Kommissionen vil sælge voldsomt ud af sine lagre, når priserne begynder at vende. Med andre ord har Kommissionen ingen interesse i at smadre et opsving, men eksistensen af

lagrene, og selv en styret afvikling, vil alt andet lige dæmpe opsvinget.

OPSUMMERING

- Resten af 2016
- Verdens mælkeproduktion kommer under niveauet for et år siden
- Det russiske importforbud vil fortsætte
- Den kinesiske efterspørgsel er i bedring
- Store lagre i EU.
- De internationale priser vil fortsætte den opadgående trend set på det seneste.

2017

- Bedringen i markedssituationen forventes at fortsætte
- Eksistensen af lagre kan tale for, at bedringen vil ske i moderat tempo. Omvendt har der på det seneste været tegn i markedet på, at en mangelsituation, som er kraftigere, er ved at opstå og er kommet hurtigere end ventet. Holder det, kombineret med et samtidigt yderligere fald i produktionen, kan prisopsvinget blive væsentligt kraftigere.
- Lave oliepriser kan dæmpe efterspørgslen